

Москвэд болджах нарт делкән зургъадгч фестивалъ

Нарт делкән 6-ч фестивалъ болджах Москва балгъсн— байрар ниргәд, шуугад бәәнә. Нарт делкән орн-нутгудин цуггараннь гилтә тугмудар сәйхрүлдсн уульнисар болн площадсар Фрунәс авн Фрун күртү москвичир болн гинчлдж ирсн—советск орн-нутгин бниг болгънас, делкән цуг түв болгънас ирчхәсн багъ наста кбвүд-күүкд нәәрләд, ниргәд бәйцхәнә. Альд болв чигн олт зүсн келәр келсн үгмүд, инь-гилгъни күүндврмүд сонъсгд-на, цуг ирғтмджин олт зүсн дуд джинвнәд бәәнә.

Багъчудин иньгилгъниг батлгч кесг зүсн кәдлмш кегдлжәнә. Эндр— фестивалин дөрвдгч бдрнь— болв июлин 30-д асхн эра болсн йовдлин тускар келгәтә бәйдж болшго. Олт зүсн телегацин члед харгългън дегд эргмдлтә сонън кевәр болв. Болгар Великобританъ хойрин делегач харгългън удан цагт болв. Терүнд 300 шаху күн орлцв.

Болгармудла харгъсндан бидн йир икәр байрлджанавдн. Фестивалъд бидн телниг улм сәәнәр меддж авбувдн, — гидж Великобританъ коммунистическ багъчудин лггин сегләрт Джон Мос герчлв.

Ни-иньгилгъни күүндвр болв. Давад тер харгълд орлцсн улс болгарск дуулач күүкд болн английск духовой оркестр орлцсн концерт тәвдж үзүлв.

Цугсоюзин селәнә эдл-ахун гәйхүлд, Индонез Китд хойрин делегатир харгъдк күүндлгън хойр час үлүдән болв. Эдн заагт Суматра, Ява, Борнео, Целебес армудас, Пекинәс, Шанхайас ирсн багъ наста күүкд-кбвүд, нег-негиләр менлцхәснә хбн, ни-иньгинәр күүндән болад, хооридан тандлцхав. Индонез Китд хойрин ах-дү болгч олт әмтсин багъчудин иньгилгъниг болн ни-негиг ән болсн харгъц сәәнәр үзүлв.

Венгрин багъчуд, Германә хойр аңгъин күүкд-кбвүдиг бийсүрн үрдж, күүндвр кецхәв. Иньгүд хоорнд кесг часин дунд үнн седкләрн күүндән болв. Дакад багъчуд дууллад, биллцхәв. Харгъцин сүүлдә, венгерск болн немецк келәр демократическ багъчудин гимн дууллгъар тбгсв.

Професс болгъар нарт делкән багъчуд хооридан кесн түрүн харгъц ик сонън кевәр болв. Булгъар болн госн-ботинк келгънә промышленностин багъ наста кәдлмшчирин харгъциг венгерск гос уяч Янош Роднай секв. Ингдж харгъцлдж, ингдж хооридан сүв-селвгән авлгън—нег-негән сәәнәр таньцхадж, цуг орн-нутгудин багъ наста кәдлмшчир хооридан иньгилгън батлх аргъ учрах збвтә гидж тер келв.

Дарук бдрмүдтн тер харгъд орлцсн улс Москва балгъсна гос-ботинк кедг промышленностин предприятист олад, багъчуд ямаран техникәр, ягъдж кәдлгиг, ямаран бәа-хиг, сул цагтан ямаран кевәр амрлгъ кедгиг хәләцхәхмн.

—Үитә иньгүд, иргч мана джиргълиг герлтә сәахн кехин тбләд, ни-товкнүн, иньгддж, хамцлдж бәалгън манд ки-илх агъар мет кергтә.

Московск полиграфическ институтин аспирант Юрий Гудилинә келсн тер угиг, журналистрин централън герүр, эврәнн профессиональн фестивалън харгъд ирдж орлцхәсн 13 орн-нутгудин багъ наста полиграфистр шуугата алых ташлгъар тосцхав.

Цуггаран санджасн санаседклиг болн байрин бргмджиг медүлдж Даний гидг орн-нутгин делегат Гуннер Мельхольм ингдж келв:

—Бидн олт зүсн орн-нутгудт бәәнәвдн. Болв тбвкнүн бәахн тблә ноолданд бидн цугъар ни-негмбдн.

Цугсоюзин селәнә эдл-ахун гәйхүлин ик гидг конференцзал дүүрәд 30 орн-нутгин газр эдлгънд кәдлг багъчуд пуглрцхав. Московск областин Ленинә нертә колхозин ахлачин дарук В. Инокина келсн угиг телн ик онытагъар сонъсцхав. Советск Союзд колхоз тосхлтин гол-цүтхлгътин тускар, эврәнн колхозин эдл-ахугъар үлгүр кедж тер келж бгв.

Италини фермермүдн федерацин келн-әмтни комитетин член Грацио Кременини эврәнн орн-путгт феодализмн үдл ода чигн бәагъә бәахин тускар бурушадж келв. Кесг зун мингън гектар газр баячудин гарт бәәнә гидж тер келв. Кесг мингън брк-бул, баячудин эзлгънд бәәсн газрас нәәмәдлдж авч олзлхларн, терүнәсн гаргъдк авсн эдлушинн брәлинь эздүлтн бгх збвтә болдж гарна.

Әмтид нәәмәдлгддж, заргддж кәдлг улс Мексикл ягъдж түрджәхин тускар Карло де Ла Мора Гарсиа келдж бгв.

Тер харгъд орлцхәсн улс эврәнн күүндврмүдән, цаарандн селәнә эдл-ахун павилонс гәйхә бәалж кецхәхмн.

Московск электролампин заводин багъ наста кәдлмшчир тал Румынск Народн Республикин болн Люксембургин багъчудин элчир гинчлдж ирцхәв. ГДР-с фестивалъд ирцхәсн делегатир Лихачевин нертә Московск автозаводт ирцхәв. Москван бөр бәах „Большевик“ гидг совхозин кәдлчнрүр Польшк Народн Республикин делегатир олцхав.

—Одгә цагин багъчудин джиргълин эрки төрин тускар тадн ю санджанат?—гидж баах: фестивалъд орлчачнр, олт зүсн орн-нутгудин бичәчир, июлин 30-д нарт делкән студентрин клуб хурснд тәвсн сурврт—әмд насни дүрин күцлн—тбвкнүн бәалгънә тблә, күмн әмтни кишгтә хүвин тблә ноолдлгън болх збвтә,—гисн хәрү байрта, омтагъар бгцхәв.

Цуг тавн түв улсин элчнр, олт зүсн үй улс бас түүнә тускар келцхәв. Студентир литератормудла харгъдк күүндлхләрн, күн болгън эврәнн санджасн седкл-ухагъан хаалтг-боодг угагъар келцхәв.

МГУ-н актов залд нарт делкән концерт ик үзмдлтә кевәр болв. Тер концертд Кировск областин „Димковская игрушка“ гидг советск самодеятельн биигъин коллектив-Гвианин болн Маринкина багъчудин ансамбль, Египтин күүкд улсин инструментальн ансамбль, хар Африкин биичнр, Румынск Народн Республикин урн эрдмин коллектив нәр гаргъдк үзүлцхәв.

Июлин 30-д нарт делкән зург зурлгъна болн хатхмр хатхлгъна гәйхүл секгдв гидж урдн сонъсхгдла. М. Горькин нертә культурин болн амрлгъна Централън паркд тер гәйхүл гурвн ик павильо эздлжәнә. 40 орн-нутг Моск-вагъур зургуд, скульптурмуд, багъ наста зурачнрин зурсн зургуд, хатхмрмуд илгәцхәдк. Эн гәйхүлд 3400 произ-веденъс орцулгдджана. Урдн болсн фестивалъмудт, алыкдн болв чигн изобразительн искусство ним бргәр орцулгддад уга билә. Советск Союзд урдн ингдж олт зүсн, алыкин болв чигн үзүлсн зургудта гәйхүл болад уга бәәсмн.

Нарт делкән студентрин негдгч семинармуд бцклдүр секгдв. МГУ-н ик гидг аудитормудин негднн 500 гар студентир-экономистир цуглрцхав. Семинарт орлчачнриг наукин академин президентин дарук К. Островитянов мендлдж йбрәв. „Экономическ дбнъ-нбкд боллцлгън болн олт-зүсн орн-нутгудин олт әмтиә эдл-ахун бслтд терүнә чирнн“ гидг төрәр шалгъдк күүндән болв.

Кинематографин Цугсоюзин государственн институтин герт, Цугсоюзин селәнә эдл-ахун колхозн культурин Герт бас кинематографическ болн селәнә эдл-ахун сургъулин заведельсин студентрин нарт-делкән семинарс секгдцхәв.

Театрмудар, клубсар, парксин болн площадсын ил эсрадст июлин 30 асхн 30-гар делегач келн-әмтни концерте тәвдж үзүлцхәв, телнәс кесгн нарт делкән концертст орлцхала.

Тер асхн баахн наста москвичнр, урдн үзгдәд уга стеническ искусствла түрүн таньлдлгън болв. Станиславскин нертә драматическ театрин герт Францас ирсн гинчнр „Мимы Парижа“ гидг мимическ ансамбль Ива Лореля гидг күн гардвртагъар нәр гаргъдк үзүлв. Мимическ ансамблин программд баахн-сценс бәйцхәнә. Тер сценсн болхла—Парижин эгл улс ямаран бәахиг, күч-кблсч улс, угатә улс ямаран бәахиг үзүлджәнә.

СССР-н Московск художественн театрин сцен деер, английск „Уоркшой“ гидг театр Шекспирин „Макбет“ гидг түрүн спектаклән тәвдж үзүлв. Эн—дәәнә бмн бурдәдсн профессиональн багъчудин коллектив. Эн театр эврәнн спектакльмудан Лондона дорд захд, кәдлмшчнр бәйдг районд тәвдж үзүлнә, тер райондан театралън негхн коллектив болджана.